

Namn: ____

Klass: ____

Datum: ____

Språkens Dynamik och Variation

- Stadie: Åk. 7 – 9
- Ämne: Svenska
- Tema: Modernt språk. Språkkulturella djupdykning

Ordkollen

Orden i listan nedan är bra att känna till i ämnet och särskilt viktiga för att lyckas med detta arbetsblad.

Ämnesbegrepp

Förklaring

Synonymer

Kodväxling

Att växla mellan olika språk eller varianter i en konversation.

Språkväxling, Språkblandning

Dialekt

En regional språklig variant med egna särdrag.

Regionalt språk, Talspråk

Register

Olika nivåer av formellt och informellt språkbruk beroende på situation.

Språknivå, Språkstil

Idiomatisk

Uttryck vars betydelse inte direkt kan härledas av de ingående orden.

Fast uttryck, Idiomatiskt uttryck

Språkidentitet

De unika språkliga egenskaper som bidrar till en individs eller grups identitet.

Språkkaraktär, Språkkänsla

Faktafrågor

Besvara följande frågor genom att skriva dina svar på de tomma raderna

nedan.

1. Vad innebär begreppet kodväxling?
2. Hur skiljer sig en dialekt från standardspråk?
3. Förklara vad som menas med att använda olika register i olika situationer.
4. Vad kännetecknar ett idiomatiskt uttryck?
5. Hur kan språkidentitet påverka hur vi uppfattar oss själva?
6. Vilka faktorer bidrar till att en dialekt utvecklas?
7. Hur kan kodväxling ibland användas som ett kommunikativt verktyg?
8. Varför är det viktigt att anpassa sitt språkregister i olika sammanhang?
9. Ge ett exempel på ett idiomatiskt uttryck och redogör kort för dess betydelse.
10. På vilket sätt kan dialekter berika vårt språk?
11. Hur kan medvetenheten om språkidentitet påverka en persons språkanvändning?
12. Varför är det värdefullt att förstå begreppet register i skrift och tal?

Flervalsfrågor

Kryssa för det alternativ som stämmer bäst med frågans innehåll. Markera ditt svar genom att skriva bokstaven på en separat rad under frågan.

1. Vilket alternativ är ett exempel på kodväxling?

- a) Att byta mellan svenska och engelska i samma mening
 - b) Att använda dialekt i formella sammanhang
 - c) Att tala på ett enhetligt språk
 - d) Att använda synonymordbok
2. Vilken term beskriver en regional språklig variant?
- a) Register
 - b) Dialekt
 - c) Idiomatisk
 - d) Språkidentitet
3. Vad innebär begreppet register?
- a) Att byta språk emellan
 - b) Olika nivåer av formellt och informellt språkbruk
 - c) En fast fras vars betydelse inte kan härledas
 - d) En personlig språklig identitet
4. Vilket uttryck exemplifierar ett idiomatiskt fenomen?
- a) "Kasta in handduken"
 - b) "Prata rent"
 - c) "Språkligt byte"
 - d) "Stå på sig"
5. Vilken av följande påståenden beskriver språkidentitet?
- a) Enbart språkliga regler
 - b) En individs unika sätt att använda språk som en del av identiteten
 - c) Endast valet av ord i formella texter
 - d) Att översätta från ett språk till ett annat
6. Vilket påstående om kodväxling är sant?
- a) Det innebär att man alltid talar ett språk
 - b) Det kan vara strategiskt beroende på samtalets kontext
 - c) Det innebär att man aldrig blandar dialekter
 - d) Det är synonymt med registeranpassning
7. Hur kan man bäst beskriva en dialekts särdrag?
- a) Genom att studera formella regler
 - b) Genom att jämföra med standardspråkets variationer
 - c) Genom enhetliga språkliga normer
 - d) Genom att enbart använda skriftspråk

8. Vad är ett kännetecken för ett idiomatiskt uttryck?
 - a) Det har en direkt och tydlig betydelse
 - b) Betydelsen måste tolkas utifrån sammanhanget
 - c) Det är en bokstavlig översättning
 - d) Det används alltid i vardagliga samtal

 9. Vilket alternativ speglar rätt användning av register?
 - a) Att skriva en informell text med slang när du pratar med en vän
 - b) Att använda fackspråk i ett vardagligt samtal
 - c) Att blanda formellt och informellt språk utan tanke
 - d) Att använda dialekt i en akademisk uppsats

 10. Vad kan stärka en individs språkidentitet?
 - a) Att enbart följa standardspråkets regler
 - b) Att aktivt använda och värdesätta sin dialekt och sina uttryck
 - c) Att undvika kodväxling
 - d) Att ignorera informella språkuttryck

 11. Vilket alternativ är INTE ett kännetecken för registeranvändning?
 - a) Anpassning efter mottagare
 - b) Val av formella eller informella ord
 - c) Slumpmässigt ordförråd
 - d) Kontextbaserat språkval

 12. Hur bidrar språkidentitet till samhällsdiskursen?
 - a) Genom att skapa homogena språkliga normer
 - b) Genom att främja mångfald och unika uttryck
 - c) Genom att utesluta regionala varianter
 - d) Genom att enbart använda kodväxling
-

Fyll i luckor i meningar

Komplettera meningarna med ett passande ord från ordkollen. Skriv dina svar på de tomma raderna nedan.

1. I informella sammanhang kan __ göra att samtalet känns mer personligt.

2. Många använder sin lokala __ när de kommunicerar med grannar.

3. Sveriges språkliga mångfald visar hur viktigt det är att behärska olika __.
4. Ett __ uttryck kan ge en helt annan betydelse än de enskilda orden.
5. Genom __ uttrycker vi ofta identiteten hos den grupp vi tillhör.
6. När man pratar med vänner är det vanligt att man använder __ som inte hör hemma i en formell text.
7. En förändring i __ kan märkas när man byter mellan samtal med kollegor och vänner.
8. __ i vardagligt tal kan ibland innehålla inslag från andra språk.
9. Det är intressant att se hur __ kan spegla kulturella influenser.
10. Ett __ uttryck kräver att man känner till både språkhistorien och kulturen.
11. Att känna till rätt __ hjälper oss att anpassa vårt språk efter olika situationer.
12. Eleverna diskuterade hur __ kan påverka deras uppfattning av vem de är.

Kortessäfrågor

Svara med några meningar. Se till att dina svar utvecklar dina tankar.

1. Beskriv kortfattat hur kodväxling kan påverka kommunikationen i en mångkulturell miljö.
2. Förklara hur valet av register kan variera mellan en skoluppsats och ett sms.

3. Redogör kort för hur dialekter kan ge uttryck för en regions kultur.
-

Öppna frågor

Svara utförligt på följande frågor och utveckla dina resonemang.

1. Diskutera hur användning av idiomatisk språkdräkt kan spegla en generations identitet och vilka utmaningar det kan innebära i olika sociala sammanhang.
 2. Reflektera över hur medvetenheten om språkidentitet kan bidra till att stärka förståelsen mellan olika kulturella grupper.
 3. Resonera kring hur kodväxling och registeranpassning tillsammans bidrar till språklig dynamik i dagens samhälle.
-

Sammanfattningsuppgift

Sammanfatta genom att skriva en kort text där du förklarar hur begreppen kodväxling, dialekt, register, idiomatisk och språkidentitet påverkar vårt sätt att kommunicera och hur de speglar samhällets mångfald.

(Detta arbetsblad innehåller 6 uppgifter.)

Tags: [Arbetsblad](#)